

's-Hertogenbosch

Bewegen Natuurlijk!
Beleidsnota voor een
integraal gemeentelijk
sport- en recreatiebeleid

's-Hertogenbosch

Bewegen Natuurlijk!
Beleidsnota voor een
integraal gemeentelijk
sport- en recreatiebeleid

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Bewegen Natuurlijk	4
Meer bewegen	5
Topsport	7
Openluchtrecreatie	9
Sportverenigingen	11
Accommodaties	13
Exploitatie	15
Partners in sport; wie gaat voor wat?	17
Nieuw beleid	20

Inleiding

Vorig jaar hebben wij de discussienota "Bewegen Natuurlijk!" uitgebracht. In die nota is het sport- en recreatiebeleid in samenhang gebracht met andere gemeentelijke beleidsterreinen. De discussienota is besproken in vijf bijeenkomsten met vertegenwoordigers van vele maatschappelijke organisaties en lokale politici. De nu voorliggende beleidsnota is een resultante van de discussie-avonden en de in het vervolg daarop uitgevoerde projecten. We hebben gekozen voor een beknopte beleidsnota met een uitgebreid aantal uit te voeren activiteiten. Inhoudelijk en programmatisch is de lijn van de discussienota voortgezet. Wel hebben we beleidskeuzes scherper uitgelijnd en het belang van integratie met andere beleidsterreinen nog meer benadrukt. De beleidsnota sluit aan bij de ambities van de Stadsvisie en de Ruimtelijke Structuurvisie.

De beleidsdoelen zijn:

1. De bevordering van een goed bewegingsgedrag in het algemeen en de sportdeelname in het bijzonder.
2. Sport inzetten voor het mede-realiseren van maatschappelijk gewenste effecten.
3. Het voeren van een gericht topsportbeleid ter vergroting van de attractiviteit van de gemeente.
4. Het in samenhang met elkaar ontwikkelen van sport en (openlucht)-recreatie.
5. De instandhouding en versterking van de stedelijke sportinfrastructuur.
6. Het behoud van de verenigingsstructuur.

Bewegen Natuurlijk

Uitgangspunten van het gemeentelijk sport- en recreatiebeleid

'Een gezonde geest in een gezond lichaam' luidt een bekend gezegde. Dat deze paar woorden veel wijsheid bevatten, tonen talrijke onderzoeken aan. Gezonde en sportieve mensen hebben niet alleen minder lichamelijke klachten, zij voelen zich ook beter en denken helderder. Maar bovendien functioneren zij beter in de omgang met andere mensen. Juist deze betekenis van de sport en bewegen voor de samenleving is voor de gemeente een belangrijk vertrekpunt voor een gemoderniseerd sport- en recreatiebeleid.

Sport speelt in onze samenleving een steeds belangrijker rol. Ongeveer 60% van de Nederlanders doet min of meer regelmatig aan sport. Ook in onze stad vinden 2 op de 3 inwoners dat zij regelmatig sporten. En bijna 1 op de 5 Bosschenaren is lid van een gesubsidieerde sportvereniging.

Voor al deze mensen is sport in de eerste plaats een plezierige en ontspannende bezigheid. Maar sportende mensen gaan ook op een heel speciale manier met elkaar om. In elke sport bestaan daarvoor wel regels, die min of meer vastliggen. Sport en recreatie zijn daarom activiteiten waarin mensen elkaar vaardigheden, normen en waarden aanleren, die ook in de 'gewone' samenleving erg belangrijk kunnen zijn. Denk maar aan 'fair play', tolerantie, vriendschappelijkheid en - niet in de laatste plaats - gezelligheid. Sportbeoefening is overigens niet de enige manier om aan beweging te doen, ook andere activiteiten zoals wandelen en fietsen dragen hiertoe bij.

Mensen sporten en bewegen in de eerste plaats omdat ze dat zelf leuk vinden, en dat moet ook zeker zo blijven. Maar de gemeente vindt het ook van belang te bevorderen, dat sport en recreatie bijdragen aan een leefbare stad. Aan een stad waar het goed wonen en werken is en waar mensen van allerlei slag elkaar kunnen ontmoeten. Kortom: aan een stad die attractief is voor hen die er wonen en voor hen die er komen.

Sporten en sporters zijn altijd in beweging. Dat is ook het geval in 's-Hertogenbosch. Op de ontwikkelingen, die zich in de sport en recreatie voordoen, speelt het gemeentebestuur in met een nieuw beleid. In deze beleidsnota worden de uitgangspunten daarvan uitgewerkt tot een groot aantal concrete acties en maatregelen. Met een modern bewegings-, sport- en recreatiebeleid, dat een actieve bijdrage levert aan de ontwikkeling van de stad, gaat de gemeente 's-Hertogenbosch vol sportieve ambitie een nieuwe eeuw tegemoet.

Meer bewegen

Bewust bewegende mensen hebben een actieve stijl van leven. Zo beweeglijk als zij in hun sport zijn, zo wendbaar is hun lichaam en geest op andere terreinen. Zo actief zij bewegen, zo ondernemend zijn zij in het maatschappelijk leven. Met dat doel voor ogen willen wij mensen méér laten bewegen. Dat kan door het spelen op straten en pleinen te bevorderen, het aanbod aan bewegingsmogelijkheden te vergroten, en mensen te stimuleren om zich in sportverband te organiseren of gewoon een dagelijkse wandeling of fietstocht te maken.

In principe hebben wij daarbij alle inwoners van 's-Hertogenbosch voor ogen. Maar in de praktijk richten wij ons op enkele groepen inwoners, waarvan bekend is dat zij relatief weinig actief bewegen. Dat zijn met name jeugdigen, ouderen, sociaal en economisch zwakkeren, chronisch zieken en gehandicapten.

Voor *jongeren* streven wij naar een betere aansluiting tussen de sportieve activiteiten op school, in de buurt, in sportaccommodaties als het Sportiom, op sportvelden en in verenigingen.

Afstemming van activiteiten is ook van belang voor *ouderen*, van wie immers bij uitstek bekend is dat bewegen een positieve invloed heeft op de gezondheid en het welzijn.

De *gehandicapten* blijken over het algemeen tevreden met de sportvoorzieningen als zodanig. Wel willen wij voor deze categorie de communicatie en informatievoorziening verbeteren.

Allochtonen tenslotte willen wij - behalve via een gericht voorlichtingsprogramma - bereiken in het kader van het grotestedenbeleid. Langs die weg willen we de zelfredzaamheid en maatschappelijke deelname van deze categorie inwoners verbeteren.

Om mensen te stimuleren meer te bewegen kiezen wij voor een samenhangende aanpak in samenwerking met scholen, welzijnsinstellingen en de gezondheidszorg. Sport en bewegen worden teruggebracht in de wijken. De openbare ruimte krijgt een functie voor de spelende mens.

Plein Aktief

Als pilotproject gestart op het Eikendonkplein is Plein-Aktief een prima instrument gebleken om sport en spelbeoefening in de wijken en buurten terug te brengen. Wij willen derhalve Plein-Aktief in meerdere delen van de stad inzetten als sportstimuleringsinstrument.

In een aantal stadsdelen worden in het kader van het grotestedenbeleid wijk-scholen gebouwd. In die wijk-scholen welke worden gerealiseerd in achterstandswijken worden vakdocenten bewegingsonderwijs aangesteld met een dubbele taak. Behalve als vakdocenten basisonderwijs treden zij op als coördinatoren voor buitenschoolse activiteiten in de wijk. Zij worden begeleiders van eveneens aan te stellen medewerkers voor pleintjessport en voor de uitleen van sport- en spelmateriaal. Deze medewerkers krijgen een aanstelling op grond van de Wet Inschakeling Werkzoekenden (W.I.W.). Per wijk-school overwegen wij de aanstelling van één vakdocent/coördinator en vier a vijf medewerkers W.I.W. De vakdocenten vormen de schakel tussen de school, de Plein Aktief-medewerkers, het welzijnswerk en de ouders.

Financiën

De kosten voor het bewegingsproject bedragen per wijk-school:

Coördinator	f 40.000,-
Inleenvergoeding medewerkers W.I.W.	f 30.000,-
Kosten activiteiten	f 20.000,-
Totale kosten	f 90.000,-

In het kader van nieuw beleid hebben we in de begroting 2000 de bijdrage in de kosten van de in dat jaar te openen wijk-scholen opgenomen. Als de wijk-scholen in pilotgebieden een succes zijn, kunnen verdere afwegingen worden gemaakt in

het kader van het grotestedenbeleid en/of andere reguliere budgetten. Ook in stadsdelen waar geen wijkscholen zullen ontstaan willen wij de ontwikkeling van Plein-Aktief projecten initiëren en stimuleren.

Buurtsport

De stichting Divers zal voor groepen van kwetsbare jongeren ontmoetings- en ontspanningsactiviteiten in wijken en buurten organiseren. Het bindmiddel is de sportactiviteit. In samenwerking met de Stichting Sportstimulering worden programma's ontwikkeld.

Financiën

De middelen voor de activiteiten worden gevonden in de bestaande subsidiebudgetten van de Stichting Sportstimulering en Stichting Divers.

Jeugd in Beweging

De landelijke organisatie Jeugd in Beweging heeft tot doel de bewegingsmogelijkheden van de jeugd in de meest brede zin van het woord te bevorderen. We nemen voorbeeldprojecten over en maken gebruik van de kennis en het foldermateriaal van Jeugd in Beweging.

Financiën

Hiervoor is ruimte in de bestaande subsidiebudgetten van de Stichting Sportstimulering.

Senioren en beweging

Voor de senioren gaan we verder met het programma van het Gronings Actief Leven Model (GALM) en de activiteiten in het kader van Meer Bewegen Voor Ouderen (MBVO). GALM wordt uitgevoerd door de stichting Sportstimulering; MBVO is een activiteit die voornamelijk plaatsvindt in de wijkcentra bij Divers. Natuurlijk blijft De Hambaken het senioren sportcentrum van de stad. Na een enigszins moeilijke start gaat het nu heel goed met dit centrum. Het succes is zo groot dat wellicht over enige jaren een tweede centrum voor senioren kan worden opgericht.

Financiën

Voor GALM wordt jaarlijks een bedrag ad f 5.000,- gereserveerd. Dit budget wordt structureel toegevoegd aan de subsidie voor de Stichting Sportstimulering. De kosten van MBVO worden afgedekt in de budgetten van Divers. Voor het senioren sportcentrum hebben we beperkt middelen in de begroting van Sport & Recreatie.

Topsport

Voor topsport neemt de belangstelling steeds verder toe. Daarbij spelen de media - met name de televisie - een belangrijke rol. Sommige takken van sport blijken zo mediageniek, dat zij zich hebben ontwikkeld tot echte 'mediasport'. Dat leidt vaak weer tot de nodige financiële middelen om de sport professioneel te beoefenen.

In het recente verleden hebben wij topsportevenementen incidenteel gebruikt voor doeleinden van citymarketing. De stad heeft inmiddels een sterke positie opgebouwd als locatie waar grote sportevenementen (kunnen) worden gehouden. Topsportevenementen zijn dan ook een belangrijke troef in onze ambitie om tot de top 5 van de evenementensteden te gaan behoren.

Maar topsport is niet alleen interessant voor stadspromotie en de stedelijke economie. Vanwege het belang voor de sportbeoefening in het algemeen willen wij steun geven aan sporters en organisaties die op het hoogste niveau presteren.

Daarom ondersteunen wij de Stichting Topsport, waarin alle belanghebbenden bij topsport zich verenigen, en willen wij deelnemen aan een fonds dat met hulp van bijdragen uit bedrijfsleven de topsport en het topsportklimaat in deze stad wil bevorderen.

Ook willen wij het aantal sportevenementen in de stad uitbreiden. Naast Indoor Brabant en het grastennistoernooi Rosmalen, zouden wij graag jaarlijks één evenement op Europees of hoger niveau zien en zeker tien nationale kampioenschappen of andere topsportevenementen.

's-Hertogenbosch heeft diverse accommodaties voor beoefening van topsport: het voetbalstadion in de Vliert, het tenniscomplex bij het Autotron, het complex van Hockeyclub 's-Hertogenbosch en de Brabanthallen. Ook het sportcentrum Maaspoort hoort in dit rijtje thuis. Was dit sportcentrum bij de opening in 1982 nog het modernste in zijn soort, nu voldoet het minder aan de eisen van de tijd.

Ondersteuning Stichting Topsport

De Stichting Topsport is een particulier initiatief, dat financieel en facilitair zal worden ondersteund. De jaarlijkse subsidie in de functioneringskosten bedraagt f 6.000,-. Daarnaast wordt voor ongeveer 100 uur op jaarbasis bestuursondersteuning op beleidsniveau geleverd. Voor de vorming van een topsportfonds ten behoeve van ondersteuning van topsporters wordt f 10.000,- per jaar beschikbaar gesteld. Het fonds zal verder gevoed moeten worden door het bedrijfsleven.

Financiën

De toe te kennen subsidie van in totaal f 16.000,- wordt afgedekt in de bestaande budgetten van Sport & Recreatie.

Aantrekken van topsportevenementen

Het aantrekken van topsportevenementen is een gezamenlijke opgave voor de gemeente, de instantie die de accommodatie beschikbaar stelt en de Stichting Topsport. Topsportevenementen leveren hoge inkomsten op. Elke door de gemeente geïnvesteerde gulden wordt drie keer terug verdiend door het bedrijfsleven. Om topsportevenementen mogelijk te maken willen wij een fonds oprichten. Als richtlijn voor de toekomst willen wij een bedrag van f 1,- per inwoner aanhouden. Gezien onze financiële positie is dat nu niet mogelijk. We willen daarom starten met een bijdrage van f 50.000,- per jaar en we verwachten dat derden een gelijk bedrag bijdragen.

Financiën

De jaarlijkse storting ad f 50.000,- in een Fonds Topsportevenementen is nieuw beleid.

Onderzoek naar de versterking van de functie van het sportcentrum Maaspoort

Wij gaan onderzoek verrichten naar de haalbaarheid van een vervangende voorziening voor indoor topsportevenementen. Het onderzoek omvat de productmarktcombinaties, de economische ontwikkelingsmogelijkheden, de locatie en de bijdrage aan de leefbaarheid van de stad.

Financiën

De kosten van het onderzoek worden gedekt in de begroting 1999; overige kosten zijn afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek.

Uitbreiding accommodatie OJC Gymnastiek tot turnoefenhal

OJC Gymnastiek te Rosmalen heeft plannen om de huidige accommodatie om te bouwen tot een B-turnoefenhal met een geheel specifieke vaste inrichting, zoals valkuilen. De inrichting van een dergelijke hal beantwoordt aan de eisen van de topturntrainingen, maar ook de recreatieve gymnast profiteert ervan. Verschillende organisaties bieden vormen van gymnastiekbeoefening aan, zodat een redelijk groot aantal sporters van diverse verenigingen in onze gemeente van een dergelijke hal kunnen profiteren. Hierdoor krijgt een dergelijke hal een stedelijke functie.

Financiën

De exploitatie van een monofunctionele sporthal is niet a priori een gemeentelijke verantwoordelijkheid. Als OJC aan de randvoorwaarden kan voldoen, overwegen wij een investeringssubsidie van f 750.000,- waarvan f 250.000,- rendabel.

Verdere ontwikkeling van het voetbalstadion in relatie tot De Vliert

Het voetbalstadion is nog niet afgebouwd. De Stichting Stadionbeheer heeft plannen gemaakt om ook de kopse kanten van tribunes te voorzien en in de hoeken kantoren te bouwen. De plannen kunnen alleen worden gerealiseerd als meer grond beschikbaar wordt gesteld. De Vliert is in beeld voor een groot aantal plannen op het gebied van stedelijk recreëren. We vinden het noodzakelijk om planvorming en uitwerking onder gemeentelijke regie uit te voeren vanwege samenhang, synergie en meervoudig grondgebruik. Alle uit te voeren plannen moeten in financiële zin wel self-supporting zijn. Onder die randvoorwaarden willen wij de verdere ontwikkeling van het stadion ter hand nemen.

Financiën

De plannen dienen op zichzelf kostendekkend te zijn.

Openlucht recreatie

Het is goed toeven in een stad, waar mensen kunnen wonen, werken en recreëren. Daarom moeten er ook in de directe woonomgeving voorzieningen zijn waar mensen kunnen recreëren: speelveldjes, wandel- en fietspaden, groensingels en recreatiegebieden. Omdat geen enkele buurt hetzelfde is, zal ook het soort en het aantal voorzieningen moeten variëren. Bij de ontwikkeling van nieuwe woonlocaties en bij de herinrichting van bestaande buurten en wijken zal aan ruimte voor de spelende mens meer aandacht worden besteed. Dit betekent derhalve ook dat als de bewoners van een buurt veranderen, ook de voorzieningen moeten veranderen. Met die wetenschap in het achterhoofd willen wij een stadskaart maken, waarop precies staat aangegeven welke voorzieningen op dit moment aanwezig zijn en welke eigenlijk gewenst zouden zijn.

Van bijzondere betekenis voor 's-Hertogenbosch is het water. De stad is immers gesticht op de plek waar de Dommel en de Aa samenvloeien in de Dieze, die in directe verbinding staat met de Maas. De Zuid Willemsvaart en de gerestaureerde Binnendieze dragen bij aan de typische sfeer, die de stad zo aantrekkelijk maakt.

Terwijl de Aa en de Dommel vooral mogelijkheden bieden voor roeien en kanoën, is de Maas geschikt voor de ontwikkeling van grotere vormen van watersport. Wij willen plannen ontwikkelen voor een haven die - in tegenstelling tot de bestaande drie jachthavens - rechtstreeks met de Maas in verbinding staat.

Van de recreatieplassen zijn alleen de Oosterplas en het Engelermeer strandbaden. De exploitatie van deze baden moet - al dan niet in geprivatiseerde vorm - worden voortgezet. Het Bossche Broek en de Zuiderplas worden ook door recreanten gebruikt. Wij zullen een plan ontwikkelen om de recreatieve mogelijkheden van het Engelermeer voor inwoners van de stad en regio te vergroten.

Beleidsplan voor openlucht recreatie

Openlucht recreatie is een vorm van recreëren die zich uitstrekt van de directe woonomgeving in buurt en wijk, tot aan de gehele stad en daar buiten. Het gaat daarbij om wandelen, spelen, skeeleren, jeu de boulen in de woonomgeving en om fietsen, vissen en watersport (roeien, kanoën, zeilen en pleziervaartuigen) in en buiten de gemeentegrenzen. We maken bij het opstellen van een nieuw beleidsplan gebruik van indicatoren voor recreatieve kwaliteiten in het landelijk gebied en van kennis over allochtonen en recreatie.

Financiën

Bij de formulering en uitwerking van het beleid worden de budgettaire gevolgen aangegeven.

Stadskaart met aanwezige en gewenste recreatieve voorzieningen

In aansluiting op de Ruimtelijke Structuurvisie en de Beleidsnota Openlucht-recreatie wordt een stadskaart voor openlucht recreatie samengesteld.

Financiën

De kosten bedragen eenmalig f 10.000,-.

Planontwikkeling voor waterrecreatie in samenwerking met regio-gemeenten

De stad heeft dankzij de talrijke zandwinplassen, rivieren, kanalen en andere waterlopen veel mogelijkheden voor diverse vormen van waterrecreatie. We streven naar het ontwikkelen van een totaalproduct voor de vaarrecreant in samenwerking met regio-gemeenten en landelijke organisaties. Onderdelen van een dergelijk plan zijn de ontwikkeling van regionale routes voor kanoën en roeien, het deelnemen aan projecten van de Stichting voor Grensoverschrijdend Watertoerisme en het oplossen van knelpunten en in de diverse vaarroutes.

Financiën

Aan de planvorming zijn geen gemeentelijke kosten verbonden.

Recreatieplan voor het Engelermeer

Het Engelermeer kan na de voltooiing van de beoogde zandwinning uitgroeien tot een nieuw centrum voor stedelijke openluchtrecreatie van hoge kwaliteit. Met een wateroppervlak van 100 hectare heeft het gebied mogelijkheden voor diverse vormen van recreatie, gericht op en gebruik makend van het aanwezige water. Op basis van een visie op de toekomstige ontwikkeling van het gebied willen wij inzicht krijgen in de mogelijkheden.

Regionale wandel- en fietspaden

De stad, het buitengebied en de regio lenen zich uitstekend voor wandel- en fietstochten. Diverse regionale wandel- en fietspaden verbinden de stad met de regio. In samenwerking met de omliggende gemeenten streven wij naar een uitbreiding van dit netwerk. Bij de aanleg van fietspaden willen wij rekening houden met het recreatieve gebruik ervan en met mogelijke aansluitingen op fiets- en wandelpaden in andere Brabantse regio's.

Skaters en skeelers

Skaters en skeelers zijn niet meer weg te denken uit het straatbeeld. Bij de inrichting van de openbare ruimte - en in het bijzonder van de recreatieve zones - houden we rekening met deze groep gebruikers. Bijvoorbeeld door bij de renovatie of aanleg van nieuwe fietspaden een top laag aan te brengen die geschikt is voor multifunctioneel gebruik. Skaters en skeelers kunnen voor indoor-sportbeoefening gebruiksuren huren in de gemeentelijke sporthallen. Daarnaast is eind 1999 bij het Sportcentrum Maaspoort een wedstrijdbaan voor inline-hockey aangelegd.

Financiën

Binnen bestaande budgetten voor onderhoud en herinrichting openbare ruimte.

Sportverenigingen

Sport wordt nog altijd het meest in verenigingsverband bedreven. Maar het karakter van de sportverenigingen verandert in hoog tempo. Stond traditioneel het belang van de leden, de sociale en sportieve doelstelling voorop, tegenwoordig maken de sportvereniging zich vooral zorgen om hun voortbestaan. Want sport is steeds meer een consumptieartikel geworden dat meerdere organisaties in onderlinge concurrentie aanbieden.

De gemeente draagt de verenigingen echter nog altijd een warm hart toe, omdat zij een belangrijke rol spelen bij het stimuleren van sportieve activiteiten en omdat zij als open democratische organisaties gelegenheid bieden voor ontmoeting, integratie en deelname van allerlei bevolkingsgroepen. En verder verrichten vrijwilligers veel werk binnen verenigingen waardoor deze in grote mate bijdragen aan het betaalbaar houden van de sport voor brede lagen van de bevolking.

In 2000 zal trouwens een nieuwe, beter inzichtelijke en eenvoudige subsidieregeling in werking treden. Verder zullen wij met de georganiseerde sport in de stad nagaan, in hoeverre de Bossche Sport Federatie fungeert als representatieve belangenbehartiger en gesprekspartner en of deze vereniging voldoende toegevoegde waarde levert voor de lokale sport.

Ondersteuning van verenigingen

In de discussienota hebben we de vraag gesteld of de verenigingen ondersteuning wensen en waaruit deze zou moeten bestaan. De verenigingen hebben deze handschoen opgepakt. Mede op basis van de uitkomsten van de discussieavonden willen wij de dienstverlening aan verenigingen uitbreiden. Hierbij willen wij ons in eerste instantie richten op die verenigingen waar deze ondersteuning het meest effectief is in relatie tot onze beleidsdoelstellingen. De taakuitbreiding omvat met name de navolgende taken:

- desgevraagd als intermediair optreden in contacten met de gemeente;
- coördineren van acties om de verenigingsstructuur te versterken, met inbegrip van hulpverlening op het terrein van subsidies van derden en werkgelegenheidssubsidies;
- door Weenergrop laten onderzoeken welke praktische ondersteuning de verenigingen kan worden aangeboden. Te denken valt aan het onderhouden van de personeels-, leden- en financiële administratie en het verzorgen en bezorgen van drukwerk.

Financiën

Het gaat om een nieuwe taak. Wij ramen voor de eerste aanzet f 70.000,- personeelkosten en f 30.000,- overige kosten. Voor de financiering van het nieuwe beleid zoeken we in eerste instantie dekking binnen het bestaande budget van Sport en Recreatie. Ook zullen we trachten om bij derden (waaronder het ministerie van VWS) voor de eerste jaren een subsidie te krijgen. Het beleid wordt geïntensiveerd naargelang er meer middelen beschikbaar komen. We sluiten niet uit dat in de toekomst alsnog een beroep wordt gedaan op extra nieuw geld. Voor het verzorgen van uitvoerende taken zullen wij een vergoeding van de verenigingen vragen.

Lokale ondersteuning van landelijke campagnes op gebied van sportiviteit en fairplay

Landelijk sportbonden en koepels zijn zeer actief in het uitzetten van projecten op het gebied van fair play, integratie van minderheden, risico-reductie van het oplopen van blessures, enzovoorts. De gemeentelijke rol hierin is het doorsluizen van informatie en het ondersteunen bij het opzetten van lokale projecten. Soms kan dat alleen al door interesse te tonen en conventanten mede te ondertekenen, in andere gevallen wordt een financiële bijdrage gevraagd.

Financiën

Financiële ondersteuning is mogelijk ten laste van de voorgestelde deelsubsidie-regeling maatschappelijke participatie.

Subsidies en tarieven

Een projectgroep bestaande uit vertegenwoordigers van de gemeente en de Bossche Sport Federatie heeft een advies uitgebracht over een nieuwe integrale subsidieregeling en de tarievenstructuur van sportaccommodaties. De adviezen worden verwerkt in afzonderlijke voorstellen aan de gemeenteraad.

Financiën

In de uitwerking van de vorige beleidsnota "Een sport(je) hoger" heeft de gemeenteraad extra geld beschikbaar gesteld voor subsidies aan sportverenigingen. Deze middelen worden ingezet voor de nieuwe regelingen.

Accommodaties

De gemeente bouwt sportaccommodaties, legt sportvelden aan en zorgt voor recreatiegebieden omdat de inwoners van deze stad moeten kunnen beschikken over een samenhangend aanbod van goede en betaalbare sportvoorzieningen. Vaak exploiteert de gemeente die ook, maar dat hoeft niet per se. Het Sportiom en de eerste fase van vernieuwing van stadion De Vliert zijn voornamelijk met gemeentelijke middelen gerealiseerd, maar worden door particulieren risicodragend geëxploiteerd. Andere accommodaties, zoals het sportcentrum voor senioren De Hambaken, worden door de gemeente geëxploiteerd op basis van de doelstelling 'not for profit'.

Wat betreft de ligging van de accommodaties streven wij aan de ene kant naar spreiding van sportvoorzieningen over de hele stad. Een wijk is beter leefbaar als sporters en recreanten hun hobby zo dicht mogelijk bij huis kunnen uitoefenen. Wel willen we dat in deze accommodaties naast sport en bewegen ook culturele en maatschappelijke activiteiten plaatsvinden. Een goed voorbeeld daarvan is De Schans in Maaspoort. In de komende jaren zullen we niet alleen kijken naar de integratie van faciliteiten, maar ook naar een beter samenhangend aanbod van activiteiten. We zullen daarbij ook gebruik maken van de open ruimten in de stad. Plein Aktief is daarvan een voorbeeld. De gebouwde accommodatie is een wijksschool waarin sportvoorzieningen zijn geïntegreerd en de openbare ruimte is onderdeel van het speelterrein.

Aan de andere kant willen we op sommige plaatsen in de stad hoogwaardige stedelijke voorzieningen concentreren, zoals op De Vliert, De Schutskamp, Maaspoort/De Saren, De Hoef en - in de toekomst - De Groote Wielen.

Particuliere ondernemers die het gemeentelijk aanbod willen aanvullen en verrijken, kunnen rekenen op actieve ondersteuning.

Sport, lichamelijke opvoeding en recreatie hebben directe relaties met elkaar en met accommodatiebeheer, ruimtelijk ordening, landschapsbeheer en milieu. Daarom zullen wij een cijfermodel ontwikkelen dat objectief duidelijk maakt hoeveel en welke voorzieningen in een bepaald ruimtelijk gebied thuis horen.

Uitwerking van het principe van spreiding en concentratie van sportvoorzieningen met nadruk op de mogelijkheid tot integratie van verschillende vormen van vrijetijdsbesteding

In de stad liggen kerngebieden voor sportbeoefening en openluchtrecreatie. Daarnaast kiezen we voor een spreiding van wijkgebonden voorzieningen die ook een sociaal-culturele functie kunnen vervullen. Nieuwe voorzieningen worden aangelegd in overeenstemming met de uitgangspunten van de Stadsvisie en de Ruimtelijke Structuurvisie. De bestaande accommodaties en de behoefte aan nieuwe voorzieningen worden neergelegd in een sportkaart.

Financiën

Voor de ontwikkeling van de sportkaart ramen wij eenmalig een bedrag ad f 10.000,-

Steun aan ondernemers die in de stad een sportbedrijf willen opzetten

Bij de ontwikkeling van kerngebieden voor sport en recreatie, letten we niet alleen op de wensen en behoeften van de sportverenigingen. Ook ondernemers in de bedrijfstakken sport en recreatie komen in aanmerking voor vestiging in deze gebieden. Verder willen we ons meer dan voorheen openstellen voor het huisvesten van sportondernemers op bedrijfsterreinen.

Financiën

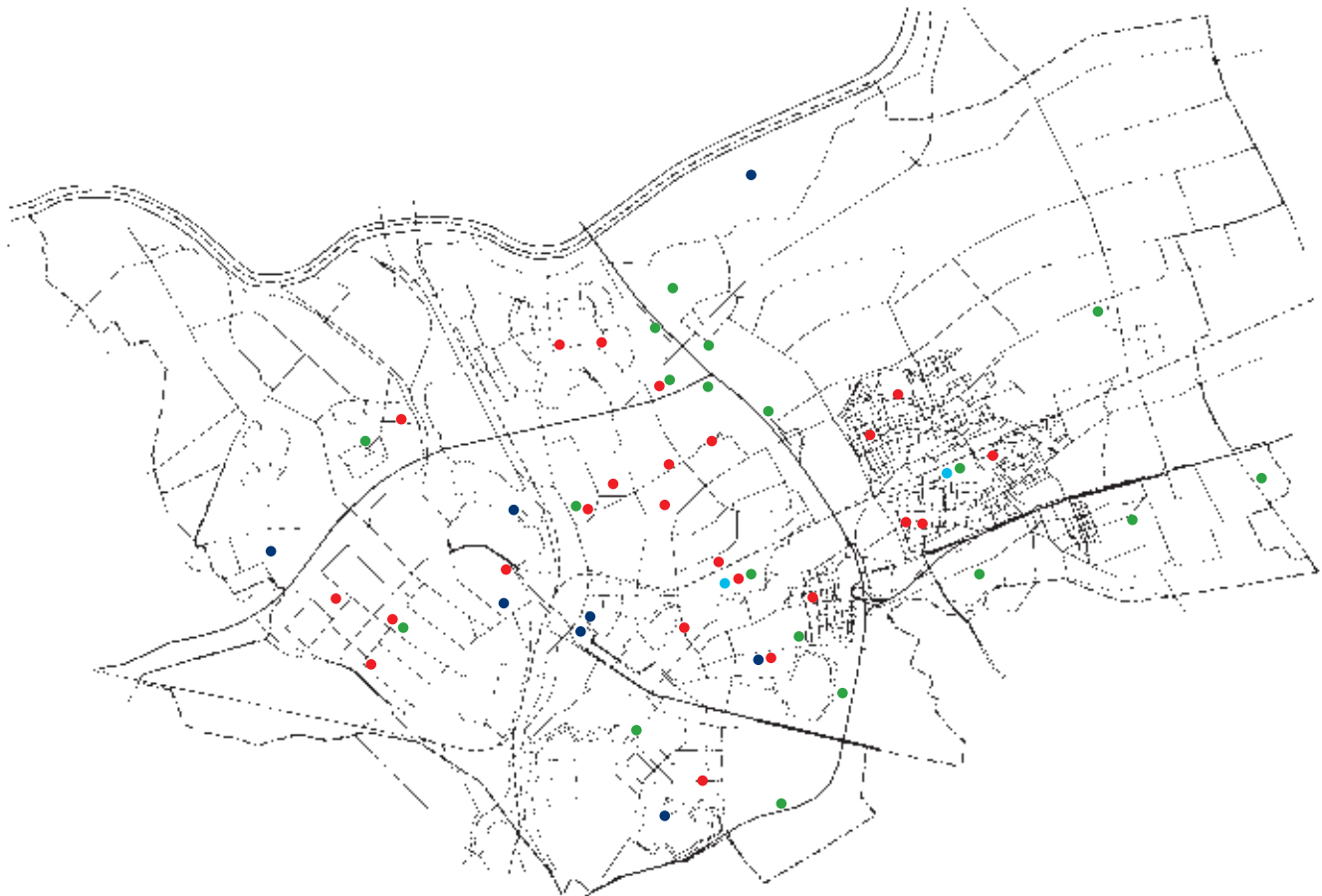
In principe heeft dit beleid geen financiële gevolgen.

Het hanteren van planningsnormen

Aan de hand van de huidige aantallen sporters (landelijk en lokaal) hebben we kengetallen ontwikkeld om de behoefte aan sport- en recreatieterreinen en accommodaties in beeld te brengen. Deze kengetallen worden opgenomen in de 'stedelijke programmering' en liggen ten grondslag aan de herijking van bestaande situaties en aan de planning van nieuwe sport- en vrijetijdsvoorzieningen.

Financiën

Budgettaire gevolgen treden op bij het aanleggen van nieuwe voorzieningen. Dat zijn overigens autonome kosten als gevolg van areaaluitbreiding.

- Binnensportaccomodaties
- Openluchtsportaccomodaties
- Watersportaccomodaties
- Overdekt zwembad

Exploitatie

Gemeentelijke sportaccommodaties zijn bedoeld voor het bewegingsonderwijs, voor sportverenigingen en voor niet-commercieel sportief gebruik door particulieren.

Zolang het huurrecht niet wijzigt, worden de accommodaties ook verhuurd voor beroepsmatige sportinstructie, zij het tegen een hoger tarief.

Wij streven natuurlijk naar een volledig gebruik van onze accommodaties voor binnen- en openluchtsport. Buitensportverenigingen hebben meestal een eigen complex. De binnensportverenigingen gaan in toenemende mate ook vragen om 'eigen' accommodaties. Op verzoek van de verenigingen zullen wij de mogelijkheden onderzoeken om bepaalde accommodaties voor een bepaalde tak van binnensport te bestemmen.

Wat betreft de gymnastiekzalen zullen wij enerzijds met de scholen zoeken naar optimale benutting, anderzijds met buurt- en wijkinstellingen onderzoek doen naar de behoefte aan wijkgebonden voorzieningen op het gebied van sport, cultuur en sociaal-cultureel werk. Op basis van deze onderzoeken zullen wij bezien welke gymnastieklokalen door het onderwijs en door de buurt kunnen worden gebruikt, en welke moeten worden afgestoten ten gunste van een andere functie.

Voor het gebruik van binnensportaccommodaties willen wij met ingang van het jaar 2000 een vereenvoudigd tarievenstelsel invoeren.

De buitensport heeft de afgelopen tien jaar in het teken gestaan van privatisering en herschikking van sportvelden. De tenniscomplexen zijn helemaal verzelfstandigd, de ondergrond is in erfpacht gegeven. Het complex van Hockeyclub 's-Hertogenbosch is grotendeels geprivatiseerd en ook met andere verenigingen zijn overeenkomsten in die richting gesloten. Deze ontwikkeling zullen wij niet langer stimuleren. Afgezien van de toenemende druk op verenigingsbesturen roept privatisering de schijn op dat de betreffende sportlocaties ook voor eeuwig deze bestemming hebben. En dat is zeker niet geval. Na de eerste fase van herschikking is het aantal velden al met zeven wedstrijd velden teruggebracht. Nog een aantal volgen wanneer de velden van TGG op De Vliert buiten gebruik worden gesteld en wanneer het complex op De Wolfsdonken wordt opgeheven. De besparingen, die deze operatie oplevert, zullen overigens mede worden gebruikt om verbeteringen van De Donk en van het nieuwe complex op De Schutskamp te bekostigen.

Het harmoniseren van tarieven in de gehele gemeente

De projectgroep subsidies en tarieven heeft advies uitgebracht over een nieuwe tarievenstructuur. De subsidies en tarieven worden apart aan de gemeenteraad voorgelegd.

Financiën

Aan de harmonisatie zijn geen financiële taakstellingen verbonden.

Het beperken van het uitgeven van sportgronden in erfpacht

Momenteel worden op sportcomplexen kleine stukjes grond in erfpacht gegeven aan sportverenigingen om er een kantine of clubhuis op te vestigen. Dit leidt tot versnippering van eigendomsrechten. Bij voorkeur worden alleen nog rechten van opstal verleend. Dit kan ertoe leiden dat we in samenwerking met het Waarborgfonds Sport gemeentegaranties aan verenigingen zullen gaan verstrekken.

Financiën

Vooralsnog zijn hieraan geen budgettaire consequenties verbonden. Indien wordt overgegaan tot het verstrekken van gemeentegaranties zullen voorzieningen moeten worden getroffen.

Gemeentelijk exploiteren = ondernemen not-for-profit.

Dit actiepoint is vooral een intentieverklaring voor de wijze waarop gemeentelijke voorzieningen worden geëxploiteerd. Voorwaarde is dat marktconforme tarieven worden gehanteerd en dat ook anderszins het locale bedrijfsleven geen oneerlijke concurrentie wordt berokkend. De uitvoering van de eigen exploitaties wordt gekenmerkt door bedrijfsmatig werken.

Financiën

Uitgangspunt is een zo aantrekkelijk mogelijke mix van producten met een optimale verhouding tussen prijs en kwaliteit. Het gemeentelijk budget voor de exploitatie van accommodaties is taakstellend.

Partners in sport; wie gaat voor wat?

Sportbeleid ontstaat niet in een achterkamertje van het stadhuis. Het beleid is een afspiegeling van wat de samenleving met sport wil en kan. Als gemeentebestuur willen we niet op de solotoer gaan. Ons doel is om partner in de sport te zijn. Daarom hebben wij eerst een discussienota opgesteld en die uitvoerig besproken met alle betrokkenen. Pas daarna wordt de beleidsnota aan de gemeenteraad voorgelegd. Maar we praten niet alleen in de aanloop naar een nieuwe beleidsnota met de bevolking. Wij vinden het belangrijk om ook op langere termijn te communiceren met sportbeoefenaren, wijk- en buurtorganisaties, welzijns- en onderwijsinstellingen en aanbieders van sportproducten. Door met elkaar in gesprek te blijven, zullen we van elkaar weten waar we mee bezig zijn, kunnen we wederzijds onze deskundigheid bevorderen, meten hoever we zijn met het realiseren van beleidsdoelstellingen en nagaan hoe actueel het sportbeleid nog is.

De uitvoering van sportbeleid is evenmin een zaak van alleen de gemeente. In de uitvoering van sport en bewegen zijn vele partijen actief: sportverenigingen, individuele sporters en recreanten, sportschoolhouders en andere bedrijfsmatig opererende organisaties, exploitanten van gesubsidieerde accommodaties (Kwekelstein en Sportiom), Stichting Divers (Meer Bewegen voor Ouderen en buurtsport), onderwijsinstellingen, Stichting Sportstimulering 's-Hertogenbosch, Stichting Topsport 's-Hertogenbosch, Sport Medisch Adviescentrum, Bossche Sport Federatie en instellingen die indirect bij sport en bewegen betrokken zijn, zoals de GGD, het Gehandicaptenplatform, het ouderenwerk, wijk- en buurtraaden, de VVV enzovoorts.

Commerciële sportaanbieders

Commerciële sportaanbieders, zoals sportscholen, fitness- en racketcentra, havens en watersportscholen, voorzien eveneens in een grote behoefte bij brede lagen van de bevolking. Ondernemers in de sector vertonen een toenemende behoefte om zich in kwaliteit te onderscheiden. Wij verwachten dat de vraag naar op maat toegesneden sportproducten verder zal toenemen en dat de private sector een steeds grotere rol in het aanbod zal gaan spelen.

Ons beleid is gericht om sportondernemers faciliteiten te bieden door voor hen ruimte te reserveren op bedrijfsterreinen en op locaties die bestemd zijn voor sport en recreatie.

Stichting Sportstimulering 's-Hertogenbosch

De stichting heeft de afgelopen jaren haar werkzaamheden gericht op het verzorgen van introductiecurcussen voor leerlingen van het basisonderwijs, binnenschoolse bewegingsactiviteiten, de organisatie van schooltoernooien, de begeleiding van het sportcentrum De Hambaken en de activering van senioren. In de eerste twee jaren van haar bestaan heeft de stichting volledig zelfstandig gefunctioneerd met een eigen bureau. Het budget van de stichting en de personele omvang van het bureau bleek echter te klein om zo door te gaan. Begin 1998 is het bureau Sportstimulering aangehaakt bij de gemeente; juridisch is de stichting zelfstandig. De gemeente verstrekt jaarlijks een subsidie en de werknemers zijn in dienst van de stichting. Een medewerker van de gemeente is verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding, de gemeente biedt huisvesting, organisatorische faciliteiten en assisteert bij de financiële administratie van de stichting. Daardoor is een hechte vorm van samenwerking ontstaan.

Momenteel richt sportstimulering zich sterk op de uitvoering. De primaire taakstelling is het opzetten van activiteiten voor specifieke doelgroepen. Sportstimulering nieuwe stijl is echter veel meer. Sportbeoefening als zodanig is dan niet meer de eerste en enige insteek. Nieuwe doelen zijn: het bevorderen van een verantwoord bewegingsgedrag en het inbedden van bewegingsactiviteiten in een breder aanbod van wijk- en doelgroepgerichte voorzieningen. Het accent van sportstimulering komt te liggen op "School in beweging", "Buurt in beweging", "Vereniging in beweging" en "55-plus in beweging". De stichting krijgt hierdoor een breder draagvlak.

In de toekomst kan sportstimulering taken erbij krijgen voor 55-plussers (Meer Bewegen Voor Ouderen), schoolsport (bij invoering van vakleerkrachten), ondersteuning van verenigingen en buurtsport. Dat betekent dat de Stichting zich zal moeten omvormen tot een service-instituut voor sport en bewegen.

Sportverenigingen en Bossche Sport Federatie

De verenigingen worden dankzij de nieuwe subsidieregelingen en andere vormen van ondersteuning in staat gesteld beter in te spelen op maatschappelijke ontwikkelingen. Dit proces zal via de sportmonitor worden gevolgd.

De rol van de Bossche Sport Federatie als belangenbehartiger van de georganiseerde sport staat ter discussie. In het recente verleden had de B.S.F. geen toegevoegde waarde in de relatie tussen sportverenigingen en de gemeente. Verenigingen blijken zeer goed hun eigen boontjes te kunnen doppen. Het gevolg daarvan is wel dat de belangen van verenigingen zijn gaan prevaleren boven die van een sporttak. De waarde van een vertegenwoordigend lichaam is echter juist dat het vanuit het perspectief van de achterban de belangen van de sport en sportbeoefening kan behartigen. Ook al gaan die belangen soms in tegen die van de individuele leden.

In de communicatie tussen de gemeente en de sportverenigingen kan een koepelorganisatie een brugfunctie vervullen. Het afgelopen jaar heeft de B.S.F. namens de georganiseerde sport de inspraak rond de discussienota en de nota veldsport georganiseerd en heeft de B.S.F. zitting genomen in de projectgroep subsidies en tarieven. Dat zijn tekenen dat de Federatie een andere weg wil inslaan. Wij plaatsen echter nog vraagtekens bij huidige betekenis en functie van de lokale sportkoepel BSF. In de loop van 1999 zullen wij daarover een standpunt innemen. Vooralsnog stellen wij op jaarbasis een budget van f 6.500,- beschikbaar voor de belangenbehartiging van de georganiseerde sport.

Stichting Topsport 's-Hertogenbosch

Aan de Stichting Topsport kennen wij een regietaak toe op het gebied van topsport en topsportevenementen, omdat op deze terreinen de relaties met het bedrijfsleven zeer hecht moeten zijn. De stichting is een afspiegeling van de bij topsport betrokken partijen. Behalve bijdragen in de financiën zal de gemeente het secretariaat verzorgen. Naar verwachting zal de stichting over enige jaren deze laatste werkzaamheden zelf uitvoeren.

Gemeente

De gemeente is regisseur, communicator en exploitant van sportaccommodaties. De regiefunctie omvat de zorg voor het instandhouden van een lokale infrastructuur door het plannen van sportaccommodaties en recreatieve voorzieningen en het ondersteunen en subsidiëren van lokale sportorganisaties. Vroeger was sport een duidelijk afgebakend terrein. Nu vinden we sport een te beperkte insteek. Daarom leggen we de nadruk op sport en bewegen als onderdeel van de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van de gemeente. Sport- en recreatiebeleid zal daardoor meer integraal worden opgepakt. Wij streven dan ook naar het versterken van de samenhang met onderwijs, volksgezondheid, welzijn, milieu, toerisme, stadspromotie en ruimtelijke ordening.

Door contacten te onderhouden met overheden, sportbonden, verenigingen en andere sportorganisaties blijft de gemeente op de hoogte van nieuwe ontwikkelingen en kan zij anderen weer informeren over deze zaken.

Als exploitant van sportvoorzieningen heeft de gemeente tot taak om haar inwoners een breed pakket van basisvoorzieningen aan te bieden tegen een betaalbare prijs. Onder basisvoorzieningen verstaan wij binnen- en buitensportaccommodaties die geschikt zijn voor wedstrijdsport en recreatiebeoefening in de openlucht. Daarnaast exploiteert de gemeente een topsport(evenementen)-hal. Doel van gemeentelijke exploitatie is om sport- en recreatievoorzieningen, die onvoldoende economisch rendement hebben, in stand te houden en voor een breed publiek toegankelijk te houden.

In de stadsvisie en in de ruimtelijke structuurvisie hebben wij sport en recreatie een duidelijke plek gegeven. We zullen in de gemeentelijke jaarverslagen steeds aangeven op welke wijze wij in de uitvoering van het gemeentelijk beleid sport als hulpmiddel voor andere beleidsterreinen hebben gebruikt.

Als gevolg van deze beleidsnota krijgt de gemeente de volgende nieuwe taken: permanent onderzoek naar sportdeelname, ontwikkeling van een sportmonitor, de uitgave van een nieuwsblad en het ontwikkelen van ondersteuning van verenigingen.

De uitvoering van een integraal sportbeleid is een opgave voor de gehele gemeentelijke organisatie. Sport en recreatie willen we combineren met beleidsterreinen als jeugdzaken, minderheden, volksgezondheid, stadspromotie, milieu, ruimtelijke ordening, verkeer en toerisme. Met als uitgangspunt dat bewegen een natuurlijke zaak is.

Nieuw beleid

Nieuwe beleidsvoornemens	Dekking								
<p>Structurele subsidies Nieuwe subsidieregelingen voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jeugdsport f 429.670 • verenigingsvrijwilligers f 107.420 • sportevenementen f 29.610 • maatschappelijke participatie f 25.000 <p>Uitbreiding subsidie Sportstimulering met f 5000 voor uitvoering GALM-project voor senioren</p> <p>Ondersteuning Stichting Topsport met f 16.000, waarvan f 10.000 voor het topsportfonds.</p> <p>Totaal f 630. 820</p> <p>Plein Actief f 90.000 per wijkschool in een achterstandsgebied.</p>	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 80%;">Jeugdsportsubsidie</td> <td style="text-align: right;">f 529.320</td> </tr> <tr> <td>Verenigingsevenementen</td> <td style="text-align: right;">f 64.610</td> </tr> <tr> <td>Huursubsidie verenigingen</td> <td style="text-align: right;">f 25.890</td> </tr> <tr> <td>Verlaging activiteitenbudget productontwikkeling met</td> <td style="text-align: right;">f 11.000</td> </tr> </table> <p>Totaal f 630.820</p> <p>Grote stedenbeleid; twee scholen vallen binnen de pilotgebieden. De realisering van de overige initiatieven is afhankelijk van de prioritering in thema's van het GSB of van dekking binnen reguliere budgetten</p>	Jeugdsportsubsidie	f 529.320	Verenigingsevenementen	f 64.610	Huursubsidie verenigingen	f 25.890	Verlaging activiteitenbudget productontwikkeling met	f 11.000
Jeugdsportsubsidie	f 529.320								
Verenigingsevenementen	f 64.610								
Huursubsidie verenigingen	f 25.890								
Verlaging activiteitenbudget productontwikkeling met	f 11.000								
<p>Optimalisering gemeentelijke dienstverlening</p> <p>Verenigingsondersteuning f 100.000</p> <p>Kwaliteitsverbetering sportaccommodaties en turnhal OJC p.m.</p>	<p>Vacatureruimte S&R f 50.000; externe financiering en temporisering activiteiten</p> <p>Optimalisering gebruik sportaccommodaties in samenwerking met de sector C.W.S.; in de meerjarenbegroting is een taakstelling van f 200.000 opgenomen. De overige eventueel te besparen middelen kunnen worden ingezet.</p>								
<p>Toekomstige ontwikkelingen</p> <p>Beleidsplan openluchtrecreatie p.m.</p> <p>Recreatieplan Engelermeer p.m.</p> <p>Fonds topsportevenementen oplopend tot f 50.000 per jaar.</p>	<p>p.m.</p> <p>Uit opbrengsten zandwinning</p> <p>Uit sportbudget.</p>								

